

Στασιμότητα και αγωνία

ΠΟΛΙΤΙΚΗ



πυρήνας

Η Πολωνία, οι χώρες της Βαλτικής και η Φινλανδία, που αποτελούν τον σκληρό αντιρωσικό πυρήνα, δεν φαίνονται έτοιμες να δεχθούν μια λύση Τραμπ και επιμένουν σε μια συστηματική και κλιμακούμενη στρατιωτική υποστήριξη προς την Ουκρανία, θέτοντάς τη ως ζήτημα δικής τους εθνικής ασφάλειας

τη Ρωσία, κυρίως λόγω των οικονομικών συμφερόντων της. Παρότι έχει μειώσει την ενεργειακή εξάρτησή του από τη Μόσχα, το Βερολίνο εξακολουθεί να διστάζει μπροστά σε μια ολοκληρωτική αποκοπή από τις ρωσικές αγορές.

Αποστολή στρατιωτών

Η Γαλλία φαίνεται να έχει κάνει πίσω στο ενδεχόμενο αποστολής Ευρωπαίων στρατιωτών, αλλά ο Πρόεδρος Μακρόν έχει υιοθετήσει μια πιο επιθετική στάση έναντι της Ρωσίας, καλώντας την Ε.Ε. να ενισχύσει τη στρατηγική της αυτονομία, ώστε να μη βασίζεται αποκλειστικά στις ΗΠΑ για την άμυνά της. Η Γαλλία έχει πρωτοστατήσει στις πρωτοβουλίες για ευρωπαϊκή αμυντική συνεργασία και έχει προωθήσει τη δημιουργία μιας κοινής δύναμης ταχείας επέμβασης εντός της Ε.Ε.

Ωστόσο, ο Μακρόν έχει επίσης αφήσει ανοιχτό το ενδεχόμενο διαλόγου με τη Ρωσία, κάτι που προκαλεί επιφυλάξεις στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες βλέπουν οποιαδήποτε συνεννόηση με τη Μόσχα ως επικίνδυνη υποχώρηση.

Ωστόσο, βασικό υπαρκτό ερώτημα για τις μεγάλες χώρες της Ε.Ε., και κυρίως για τη Γαλλία και τη Γερμανία, είναι αν τελικά θα αναλάβουν ή όχι εκείνες τον ηγετικό ρόλο που αφήνουν οι ΗΠΑ στην προσπάθεια υποστήριξης της Ουκρανίας. Το Παρίσι φιλοδοξεί να δραματίσει έναν τέτοιο ρόλο, ενώ το Βερολίνο βρίσκεται σε μια περίοδο εσωστρέφειας, λόγω της εκλογικής αναμέτρησης.

Κρίσιμο ερώτημα είναι επίσης αν θα συμφωνήσουν ώστε να βρεθεί λύση στο φλέγον ζήτημα της χρηματοδότησης της ευρωπαϊκής άμυνας, συμπεριλαμβανομένης και της πρότασης Μητσοτάκη - Τουσκ για έναν ευρωπαϊκό αντιπυραυλικό ατσάλινο θόλο. Οι υπουργοί Οικονομικών της Ε.Ε. αποφάσισαν την περασμένη εβδομάδα να εξετάσουν την εξaireση των αμυντικών δαπανών από το έλλειμμα, αλλά οι συζητήσεις και οι διαπραγματεύσεις είναι πιθανό να μην οδηγήσουν σε άμεσες αποφάσεις.

Ενα από τα ερωτήματα που έχουν προκύψει και στο οποίο οι χώρες-μέλη καλούνται να απαντήσουν είναι το κατά πόσο από το έλλειμμα

θα εξαιρούνται μόνο οι έκτακτες αμυντικές δαπάνες ή και οι τρέχουσες, συμπεριλαμβανομένης ή όχι και της μισθοδοσίας του στρατιωτικού προσωπικού. Οι «σκληρές» χώρες στα δημοσιονομικά, και κυρίως η Ολλανδία, θεωρούν ότι από το έλλειμμα θα πρέπει να εξαιρούνται μόνο οι έκτακτες δαπάνες.

Πάντως, αν η Ε.Ε. δεν αποφασίσει έναν κοινό δανεισμό, τύπου ευρωομολόγου, οι αμυντικές της φιλοδοξίες δεν θα μπορέσουν ουσιαστικά να χρηματοδοτηθούν. Και στο θέμα αυτό υπάρχουν πολλές αποκλίσεις, τόσο λόγω αντιρρήσεων των «σκληρών» δημοσιονομικά χωρών όσο και της πολύ διστακτικής στάσης χωρών όπως η Ουγγαρία και η Σλοβακία.

Τα ευρωομόλογα

Η Γαλλία μαζί με την Ελλάδα, τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης και άλλες μικρότερες χώρες-μέλη, όπως το Βέλγιο και η Πορτογαλία, είναι υπέρ της έκδοσης ευρωομολόγων για την άμυνα, αλλά το ζήτημα προσκρούει στις αντιρρήσεις της Ολλανδίας και της Γερμανίας και ενδεχομένως και της Ουγγαρίας και της Σλοβακίας, παρόλο που, σύμφωνα με συγκλίνουσες πληροφορίες, οι χώρες αυτές φαίνονται πια έτοιμες να το συζητήσουν.

Η Ιταλία εμφανίζεται και αυτή ιδιαίτερα διστακτική στο θέμα της αποστολής στρατευμάτων, ενώ η Τζόρτζια Μελόνι προσπαθεί να αποκτήσει τη δική της απευθείας σχέση με τον Ντ. Τραμπ, κάτι που ανησυχεί ιδιαίτερα τις άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε. Σύμφωνα με συγκλίνουσες πληροφορίες, το ιταλικό γενικό επιτελείο έχει ενημερώσει την Τζ. Μελόνι ότι μια αποστολή Ιταλών στρατιωτών στην Ουκρανία είναι ιδιαίτερα δύσκολη λόγω έλλειψης προσωπικού, διότι η Ιταλία συμμετέχει ήδη σε διάφορες αποστολές στο εξωτερικό. Η Ισπανία υποστηρίζει την Ουκρανία, αλλά η οικονομική της αδυναμία περιορίζει κατά πολύ τη στρατιωτική της συνεισφορά. Ουγγαρία και Σλοβακία θεωρούνται τα μεγάλα ερωτηματικά, καθώς η στάση τους και η πολιτική τους την τελευταία περίοδο έχουν χαρακτηριστεί ακόμα και ως φιλορωσικές και δεν εμφανίζονται πρόθυμες να δεχθούν έναν ενεργό και ηγετικό ρόλο της Ένωσης απέναντι στη Μόσχα. Καθώς οι όποιες αποφάσεις της Ε.Ε. πρέπει να ληφθούν με ομοφωνία, στις Βρυξέλλες ανησυχούν ότι οι δύο αυτές χώρες ίσως αποδυναμώσουν ακόμα περισσότερο τις προσπάθειες εξεύρεσης μιας κοινής θέσης. Ήδη, σύμφωνα με πηγές στις Βρυξέλλες, η Ουγγαρία φαίνεται να έχει εκφράσει αντιρρήσεις για την παράταση των ευρωπαϊκών κυρώσεων εις βάρος της Ρωσίας, πρόθεση που ερμηνεύεται ως «κακός οιωδός» για τις επερχόμενες συζητήσεις και διαπραγματεύσεις στους κόλπους της Ε.Ε.

Τέλος, χώρες όπως η Ολλανδία, το Βέλγιο και η Πορτογαλία είναι διστακτικές να πάρουν σαφή θέση και αναμένουν τις μεγάλες χώρες να αποφασίσουν και αυτές στη συνέχεια να ακολουθήσουν. Την ίδια ώρα, η Βρετανία έχει υιοθετήσει τη σκληρότερη στάση απέναντι στη Ρωσία, ανεξαρτήτως των εξελίξεων στις ΗΠΑ. Η βρετανική κυβέρνηση έχει διαβεβαιώσει το Κίεβο ότι θα συνεχίσει να του παρέχει στρατιωτική και οικονομική υποστήριξη.

Το Λονδίνο έχει απορρίψει κατηγορηματικά τις δηλώσεις του Τραμπ περί «δικτάτορα Ζελένσκι» και έχει ξεκαθαρίσει ότι η Βρετανία δεν θα αποδεχθεί διαπραγματεύσεις για την Ουκρανία χωρίς τη συμμετοχή της ίδιας της χώρας. Εν τω μεταξύ, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Αντόνιο Κόστα, και η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, αναμένεται να επισκεφθούν αύριο το Κίεβο, με αφορμή τη συμπλήρωση των τριών χρόνων από την έναρξη του πολέμου, σε μια κίνηση που στις Βρυξέλλες χαρακτηρίζεται ως μεγάλης συμβολικής και πολιτικής σημασίας.

Οι προσπάθειες του Προέδρου Μακρόν, την περασμένη εβδομάδα, να ηγηθεί μιας πρωτοβουλίας για την εύρεση κοινής θέσης της Ε.Ε., εκτός ότι ήταν εν τη γενέσει τους προβληματικές γιατί δεν κάλυψε όλες τις χώρες-μέλη, απέβησαν άκαρπες

